

Erikoissairaanhoidon palvelut

Erikoissairaanhoido - Palvelukuvaus ja nykyinen toimintamalli

- Sairaalapalvelut toteuttaa hyvinvointialueen asukkaille Sairaala Novassa laajan päivystyksen mukaiset yhteispäivystyksen palvelut, synnytystoiminnan, erityistason vastaanottopalvelut, vuodeosastohoidon, teho- ja valvontahoidon ja leikkaustoiminnan, kuntoutuksen sekä näiden vaatimat diagnostiset ja kliiniset tukipalvelut. Vastuualueeseen kuuluvat Alueellisen osastotoiminnan sairaansijat sijaitsevat alueellisesti sote-keskusten yhteydessä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös palliatiivinen keskus, joka pitää sisällään kotisairaalan, Kyllön osaston 1 ja palliatiivisen poliklinikan.
- Hoitoonpääsy tapahtuu läheteellä tai yhteispäivystyksen kautta.
- Erikoissairaanhoido on keskitetty Sairaala Novaan. Sairaalapalvelut tuottavat myös jalkautuvia erikoissairaanhoidon palveluita vastaanotoille.
- Sairaalapalvelut on merkittävä erikoislääkäreiden, hoitotyön sekä muiden terveydenhuollon ammattilaisten kouluttaja.
- Valtakunnalliset asiantuntijatehtävät ja tutkimustoiminta ovat keskeinen osa sairaalapalveluiden kokonaisuutta.
- Jokilaakson Terveys OY tuottaa erikoissairaanhoidon palveluita ml. leikkaushoito Jämsässä. Jokilaakson sairaalassa toimii ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon yhteispäivystys.

PALVELUKANAVAT	TUOTETTAVAT PALVELUT
Kivijalka 	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteispäivystyksen palvelut • Erityistason erikoisalakohtaiset vastaanotto- palvelut, synnytystoiminta • Vuodeosastohoito, teho- ja valvontahoito • Leikkaustoiminta • Kuntoutus • Yo. vaatimat diagnostiset ja kliiniset tukipalvelut • Alueellisen osastotoiminnan sairaansijat • Palliatiivinen keskus • Koulutus, tietotaitokeskus
Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Liikkuvat palvelut: Aluekuvantamisen palvelut • Jalkautuvat palvelut: Osa erikoissairaanhoidon vastaanottopalveluista • Kotiin vietävät palvelut: kotisairaala
Sähköiset palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Digitaaliset perustason ja erityistason rajat ylittävät hoitopolut

Erikoissairaanhoido – Toiminta lukuina

TUNNUSLUVUT, KÄYNNIT JA ASIAKKAAT

	2022	2023	Muutos (%)
Lähetteet	56 492	61 034	+8,0
Päivystyskäynnit	73 497	74 692	+1,6
Avohoitokäynnit	665 856	703 195	+5,6
Ensikäynnit	44 567	46 384	+4,1
Etäpalvelut	204 120	227 437	+11,4
Hoitojaksot	25 488	26 269	+3,1
Hoitopäivät	110 289	118 656	+7,6
Leikkaukset	14 836	16 287	+9,8

TUNNUSLUVUT, HENKILÖSTÖ

	Lääkärit	Hoitajat	Muut
Henkilöstö, lkm (htv)	465 (340)	2 606 (1 841)	98 (70)

PALVELUKANAVAT	TUOTETTAVAT PALVELUT
<p>Kivijalka</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan painoalue Sairaala Novaan keskitetty kivijalkapalvelu
<p>Liikkuvat, jalkautuvat ja kotiin vietävät palvelut</p> 	<p>ESH palveluiden kysyntä ja tuottavuus kasvavaa</p> <ul style="list-style-type: none"> Liikkuva palvelu: aluekuvantaminen Jalkautuvat palvelut: ortopedian, urologian ja kardiologian vastaanottotoimintaa Kotiin vietävät palvelut: Kotisairaala (osa alueellista osastotoimintaa)
<p>Sähköiset palvelut</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Vastaanottokäynnin korvaavat etäpalvelut 32% kaikista avohoitokäynneistä Digitaaliset hoitopolut ylittävät pth-esh -rajapinnan

Erikoissairaanhoidon palveluiden kehittämisen tavoitetilä

JÄRJESTÄMISEN LINJAUKSET

Järjestämisen linjaukset ohjaavat palveluiden kehittämisen suunnittelua, mm:

- Hyvinvointialueella on käytössä vaikuttavat hoito- ja palveluketjut, joissa otetaan huomioon myös kumppaniemme tuottamat kokonaisuudet. Palvelutuotannon rakenteita tulee tarkastella ja hoito- ja palveluketjun optimaalisen toteutumisen ja hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi sekä integraation ja kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi.*
- Vain vähän terveyshyötyä tuottava hoito tunnistetaan ja palveluvalikoimaa uudistetaan sen mukaan (priorisointi). Toisaalta tunnistetaan myös hoito- ja palvelu, joka tuottaa paljon hyötyä ja vahvistetaan sitä.*

JÄRJESTÄMISEN LINJAUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tavoitteet palveluverkon uudistamiselle

- 1** Erikoissairaanhoidon kivijalkapalveluiden ja päivystystoimintojen keskittäminen mahdollistaa ihmislähtöiset, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut hyvinvointialueen asukkaille
- 2** Integroitu erikoissairaanhoidon tukee perustason palveluita ja vähentää erikoissairaanhoidon kivijalkapalveluiden kysyntää
- 3** Digitaalisia palveluita lisätään
- 4** Alueellinen osastotoiminta on kuvattu Palveluverkkomääritelmän mukaisissa palveluissa erikseen.

Erikoissairaanhoidon hoito – Perustelut muutosehdotuksille

	Nykyisen toiminnan haasteet ja tarpeet palveluverkon kehittämiseksi	Perustelut tavoitetilalle ja muutosehdotuksille
Asiakasnäkökulma (saatavuus, saavutettavuus, palvelutarve, palvelukanavat, toimintatavat) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Erikoissairaanhoidon kysyntä on kasvavaa ✗ Lähetemäärät kasvavat ja hoitovelka purkautuu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vaikuttavuusperustainen palveluvalikoiman rajaus tehokas keino rajata kysyntää ✗ Perustason hoitoonpääsyn paraneminen lisää esh kysyntää entisestään
Henkilöstönäkökulma 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Erikoislääkäreiden ja hoitajien saatavuus kohtalaisella tasolla ✗ Henkilöstön riittävä saatavuus tulevaisuudessa turvattava 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Henkilöstön niukkuus rajoittaa lakisääteisen palvelutuotannon riittävyttä, toisaalta myös vähentää kasvupainetta ✗ Monissa toiminnoissa rekrytointivaikeuksia
Tuottavuus- / kustannusnäkökulma 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Esh tuottavuus kasvaa ✗ Kysyntä kasvaa tuottavuutta nopeammin ✗ Esh kustannustaso nousee yleisen kasvupaineen myötä 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Esh nettokäyttökustannukset HYVAKSilla pysyvät kilpailukykyisellä tasolla tulevaisuudessakin
Tilat 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sairaala Novassa uudet ja modernit tilat ✗ Jokilaakson sairaalan tilat huonokuntoiset 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vastaanotto toiminnan nykyvolyyymi ja toiminnanohjausjärjestelmän puutteet haastavat tilojen riittävyyden, mutta kannustavat infrastruktuurin tehokkaaseen käyttöön ✗ Alueellinen osastotoiminta Jämsässä tarvitsee uudet tilat ✗ Jokilaakson esh lääkäreiden saatavuus ja tilat huonot
Muut huomiot 		

Erikoissairaanhoido – Palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

Palveluiden kehittämisen ja toimipisteiden sijoittumisen periaatteet

- Erikoissairaanhoidon kivijalkatoiminnot keskitetään yhteen toimipisteeseen Novaan
- Jämsän Terveys OY:n toiminnan loppuessa Jokilaakson Sairaalan erikoissairaanhoido siirtyy Sairaala Novaan.
- Päivystystoiminta keskitetään hyvinvointialueella yhteen pisteeseen eli Novan yhteispäivystykseen.
- Jämsän päivystys korvataan kattavilla kiirevastaanottopalveluilla.
- Jämsän sairaalatoiminnot siirtyvät osaksi alueellista osastotoimintaa.
- Erikoissairaanhoidon ja perustason raja-aitoja madalletaan tuottamalla integroituja erikoissairaanhoidon palveluita sairaus- ja potilasryhmäkohtaisissa osaamiskeskuksissa (kuten diabeteskeskus, geriatrinen keskus).
- Suuren volyymin potilasryhmien osalta tuotetaan jalkautuvia erikoissairaanhoidon vastaanottopalveluita.
- Digitaalisten, esh-ptk -rajapinnan ylittävien, hoitopolkujen yhdenmukaistetaan ja laajennetaan.

Yhteenvedo Jämsän muutoksista

NYKYTILANNE

SAIRAALA NOVA

- Jyväskylässä sairaala Novassa tuotetaan erikoissairaanhoidon palveluita

JÄMSÄN TERVEYS OY / JOKILAAKSON TERVEYS OY

- Jämsän kaupunki teki 10 vuoden sopimuksen Pihlajalinna Terveys Oy:n kanssa 18.03.2015
- Sopimus kattaa suuren osan sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta, mukaan lukien erikoissairaanhoidon, päivystyksen ja sairaalatoiminnot
- Aluehallituksen 6.6.2023 päätösehdotuksen mukaisesti sopimuksen viiden (5) vuoden optiota ei käytetty
- Sopimus tulee päättyämään 31.8.2025, jolloin myös erikoissairaanhoidon toimintaa on uudistettava

TULEVAISUUDEN TILANNE

SAIRAALA NOVA

- Jyväskylässä sairaala Novassa tuotetaan keskitetysti erikoissairaanhoidon palvelut koko hyvinvointialueelle
- Yhteispäivystys keskitetysti Novassa

INTEGROITU ERIKOISSAIRAANHOITO

- Hyvinvointialueella vahvistetaan integroidun erikoissairaanhoidon toimintamallia
- Liikkuvien ja jalkautuvien palveluiden lisäksi PTH yhteistyötä vahvistetaan perustamalla osaamiskeskuksia
- Osaamiskeskuksia ovat mm. diabeteskeskus ja geriatrinen keskus

KIIREVASTAANOTTO

- Jämsän päivystys korvataan kattavilla kiirevastaanoton palveluilla

SAIRAALATOIMINNOT

- Jämsän sairaalatoiminnot siirtyvät osaksi alueellista osastotoimintaa

